

॥ ३१ ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ ३५ ॥ ३६ ॥ ३७ ॥ ३८ ॥ ३९ ॥ ४० ॥ इत्याश्वमेधिकेपर्वणिनैलकंठीयेभारतभाक्दीपेअष्टाशीतितमोऽध्यायः ॥ ८८ ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ ७३ ॥ अपयित्वेति ॥ १ ॥

इष्टकाःकांचनीश्वात्रचयनार्थं कृता भवन् ॥ शुशुभेचयनंतच्चदक्षस्येव प्रजापतेः ॥ ३१ ॥ चतुश्चित्यश्चतस्यासीदष्टादशकरात्मकः ॥ सरुक्मपक्षो निचितस्त्रि-
कोणो गरुडाकृतिः ॥ ३२ ॥ ततो नियुक्ताः पशवो यथाशास्त्रं मनीषिभिः ॥ तंतं देवं समुद्दिश्य पक्षिणः पशवश्च ये ॥ ३३ ॥ ऋषभाः शास्त्रपठितास्तथा जलचराश्च ये ॥
सर्वास्तान्भ्ययुजंस्ते तत्राग्निचयकर्मणि ॥ ३४ ॥ यूपेषु नियता चासीत्पशूनां त्रिशती तथा ॥ अश्वरत्नोत्तरायज्ञे कौंतेयस्य महात्मनः ॥ ३५ ॥ स यज्ञः शुशुभे त-
स्य साक्षाद्देवर्षि संकुलः ॥ गंधर्वगणसंगीतः प्रनृतोप्सरसांगणैः ॥ ३६ ॥ स किंपुरुषसंकीर्णः किं नरैश्चोपशोभितः ॥ सिद्धविप्रनिवासैश्च समं तादभिसंवृतः ॥
॥ ३७ ॥ तस्मिन्सदसि नित्यास्तु व्यासशिष्या द्विजर्षभाः ॥ सर्वशास्त्रप्रणेतारः कुशला यज्ञसंस्तरे ॥ ३८ ॥ नारदश्च बभूवा त्रतुंबुरुश्च महाद्युतिः ॥ विश्वावसुश्चित्र-
सेनस्तथान्ये गीतकोविदाः ॥ ३९ ॥ गंधर्वा गीतकुशलानृत्येषु च विशारदाः ॥ रमयंति स्म तान्विप्रान् यज्ञकर्मांतरेषु वै ॥ ४० ॥ इति श्रीमहाभारते आश्वमे-
धिके पर्वणि अनुगीता पर्वणि अश्वमेधारंभे अष्टाशीतितमोऽध्यायः ॥ ८८ ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ ७३ ॥ वैशंपायन उवाच ॥ अपयित्वा पशून् न्यान्विधिवद्विजसत्त-
माः ॥ तंतुरंगं यथाशास्त्रं मालभंत द्विजातयः ॥ १ ॥ ततः संश्रप्य तुरंगं विधिवद्वाजकास्तदा ॥ उपसंवेशयन् राजंस्त तस्तां द्रुपदात्मजां ॥ २ ॥ कलाभिस्तिष्ठतीराजन्य-
थाविधि मनस्विनीं ॥ उद्धृत्य तु वपांतस्य यथाशास्त्रं द्विजातयः ॥ ३ ॥ श्रपयामासुरव्यग्राविधिवद्भरतर्षभ ॥ तं वपाधूमगंधं तु धर्मराजः सहानुजैः ॥ ४ ॥ उपाजिघ्र-
द्यथाशास्त्रं सर्वपापापहंतदा ॥ शिष्टान्यंगानि यान्यासंस्तस्याश्वस्य नराधिप ॥ ५ ॥ तान्यग्नौ जुहुवुर्धोराः समस्ताः षोडशर्त्विजः ॥ संस्थाप्यैवं तस्य राज्ञस्तं यज्ञं श-
क्रतेजसः ॥ ६ ॥ व्यासः सशिष्यो भगवान्वर्धयामास तं नृपं ॥ ततो युधिष्ठिरः प्रादाद्वाहणेभ्यो यथाविधि ॥ ७ ॥ कोटीः सहस्रं निष्काणां व्यासाय तु वसुंधरां ॥ प्र-
तिगृह्य धरां राजन् व्यासः सत्यवतीसुतः ॥ ८ ॥ अब्रवीद्भरतश्रेष्ठं धर्मराजं युधिष्ठिरं ॥ वसुधा भवतस्त्वेषां संन्यस्ताराजसत्तम ॥ ९ ॥ निष्क्रयो दीयतां मत्स्यं ब्राह्म-
णाहिधनार्थिनः ॥ युधिष्ठिरस्तु तान्विप्रान्प्रत्युवाच महामनाः ॥ १० ॥

संज्ञप्येति पाठे हिंसित्वा तुरंगं तस्य समीपेति सृजिः कलाभिः कलनाभिः मंत्रद्रव्यश्च द्वाग्याग्निरुपेतां द्रौपदीं उपसंवेशयन् सार्धः श्लोकः ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ अंगमनित्दयजिह्वावक्ष आदीनि ॥ ५ ॥ संस्थाप्य-
समाप्य ॥ ६ ॥ ७ ॥ तुशब्दश्चार्थोऽत्र त्विगंतरं समुच्चिनोति तेन सर्वेभ्यो वसुंधरां ददावित्यर्थः ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥